

SAVITAIPALEEN KUNNAN HYVINVOINTI-
SUUNNITELMA VUOSILLE 2026 - 2029

Sisällys

Johdanto.....	1
1 Lapset ja nuoret.....	3
1.1 Maakunnallinen kärkiteema Sutjakka.....	3
1.2 Maakunnallinen kärkiteema Sopuisa.....	4
2 Aikuiset.....	5
2.1 Maakunnallinen kärkiteema Sutjakka.....	5
3 Ikääntyneet.....	6
3.1 Maakunnallinen kärkiteema Ikäystävällisyys.....	6

Johdanto

Hyvinvointisuunnitelma on lakisääteinen asiakirja ja se laaditaan valtuustokaudeksi. Tämä vuosille 2026–2029 laadittu suunnitelma perustuu Hyvinvointikertomuksen toteumaan edelliseltä valtuustokaudelta 2021–2025 sekä kunnan muihin suunnitelmiin ja maakunnallisiin kärkiteemoihin.

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnassa tehtävää työtä. Strategian valmistuttua sen painopisteet huomioidaan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa sekä vuosittain tehtävissä hyvinvoinnin vuosikertomuksessa, jossa kuvataan vuoden aikana tehtyjä toimenpiteitä, niiden onnistumista, uusia mahdollisia ilmiöitä sekä kyselyiden yms. tuloksia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa. Tämän lisäksi tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Etelä-Karjalan hyvinvointialue ja Etelä-Karjalan muut kunnat. Yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen ja kuntien kanssa etenkin maakunnallisessa yhdyspintaverkostossa.

Laajahyvinvointisuunnitelma perustuu erilaisiin mittareihin ja ilmiöihin. Tärkeimpänä tutkimustietona on THL:n joka toinen vuosi tekemä valtakunnallinen kouluterveyskysely, THL:n muut indikaattorit sekä kunnan omien yksiköiden kyselyt. Hyte-kerron, siihen vaikuttavat indikaattorit sekä muita indikaattoreita on esitelty Hyvinvointikertomuksessa keväällä 2025 ja niitä ei siksi avata tässä suunnitelmassa.

Hyvinvointisuunnitelmaa laadittaessa ilmiöiksi on muodostunut yhteisöllisyyden tarpeellisuus, taito olla yhdessä toisten kanssa, taito huolehtia itsestä ja näin ollen olla hyvinvoivana yksilönä osa isompaa kokonaisuutta sekä yksinäisyys. Nämä ilmiöt koskettavat kaiken ikäisiä ihmisiä. Maaseutukuntamaisessa toimintaympäristössä on hyvät mahdollisuudet tukea yhteisöllisyyttä monin eri tavoin.

Maakunnallisesti olemme yhdessä päättäneet kolmesta kärkiteemasta: Sutjakka, Sopuisa ja Ikäystävällinen. Sutjakka sisältää terveellisiin elintapoihin ja kansansairauksien ehkäisyyn liittyviä tekijöitä. Sopuisa sisältää etenkin lasten ja nuorten mielenhyvinvointiin, ehkäisevään päihdetyöhön sekä vanhemmuuden tukemiseen liittyviä tekijöitä. Ikäystävällisyys painottaa ympäristön ikäystävällisyyttä, kaatumisen, vajaaravitsemuksen sekä yksinäisyyden ehkäisyä. EKHVA toteuttaa kärkiteemoja oman sote-toiminnan ja Savitaipaleen kunta oman kuntatoiminnan näkökulmasta.

Hyvinvointisuunnitelma on jaettu ikäryhmittäin lapsiin ja nuoriin, aikuisiin sekä ikäntyneisiin. Ikäryhmäotsikon vieressä on mainittu siihen liittyvä maakunnallinen kärkiteema.

Hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on kerätä kunnassa tehtävä hyvinvoinnin edistämisen työ yhteen, yhdeksi isoksi kokonaisuudeksi. Tämän vuoksi suunnitelmaa tehtäessä olemme tehneet selkeitä valintoja ja priorisointeja. Päätaavoitteet pohjautuvat edellä esitettyihin kuntakohtaisiin ilmiöihin, kyselyihin ja maakunnallisiin kärkiteemoihin.

Tavoitteet ovat:

- Lapset ja nuoret/ Oppimiskunto, Liikunnallinen elämäntapa sekä Yhdessä (=taito olla yhdessä).
- Aikuiset/Liikunnallinen elämäntapa kaikenikäisenä ja Yhdessä (= yhteisöllisyys)
- Ikääntyneet/ Maakunnallisten kärkiteemojen lisäksi Yhdessä (= yhteisöllisyys).

1 Lapset ja nuoret

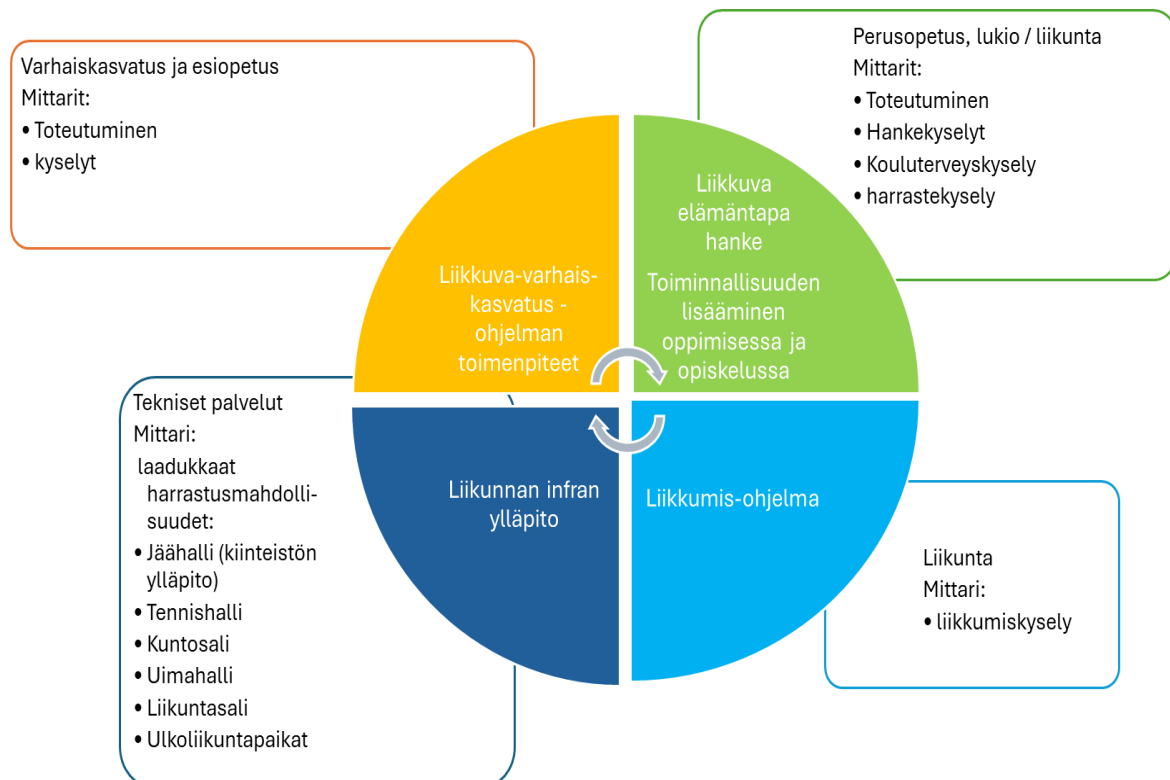
1.1 Maakunnallinen kärkiteema Sutjakka

Terveellisten elämäntapojen osalta tavoitteeksi on nostettu oppimiskunto. Se sisältää liikkuvan elämäntavan, kodin ja koulun yhteistyön sekä koululounaan merkityksen oppimisen kannalta. Kouluterveyskyselyn tuloksista vuonna 2025 nousi erityisesti tunnin päivässä liikkuvien vähäinen osuus kaikissa ikäryhmissä. Move -mittauksissa vuonna 2024 oli 8. luokkalaisista 48 %:lla ja 5. luokkalaisista 43 %:lla heikko fyysinen toimintakyky.

Kouluterveyskyselyn tulokset 2025

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 4 & 5. 55 % 8 & 9. 30 % Lukio I & II: 20 %	Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan viikoittain korkeintaan 1 h viikossa 8 & 9: 32 % Lukio I & II: 35 %	Nukkuu arkisin vähintään 8 tuntia 8 & 9: 75 % Lukio I & II: 41 %	Syö koululounaan päivittäin 8 & 9: 79 % Lukio I & II: 81 %
---	---	--	---

Tavoite: Oppimiskunto ja liikunnallinen elämäntapa

1.2 Maakunnallinen kärkiteema Sopuisa

Mielenhyvinvoinnin osalta tavoitteena on yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen sekä taidot olla yhdessä toisten kanssa hyvinvoivana yksilönä. Tavoitteen tarpeellisuus on noussut sekä kouluterveyskyselyistä että ilmiönä.

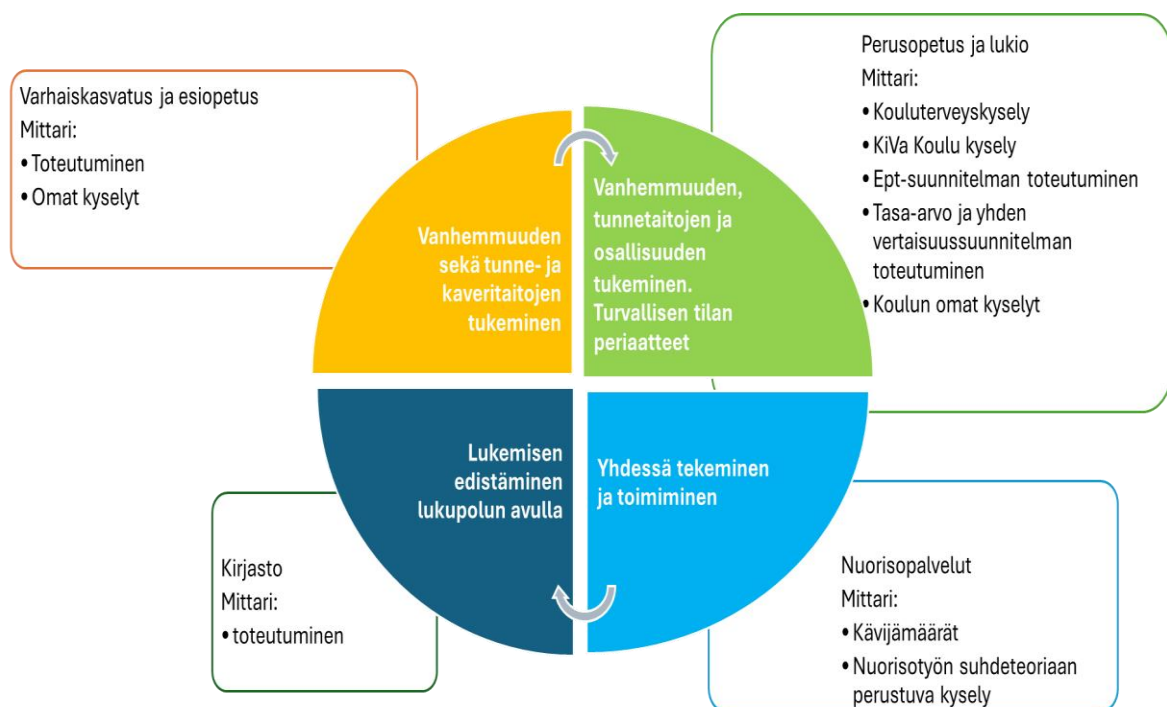
Kouluterveystulosten 2025 mukaan 4. ja 5. luokkalaisista 39 % kokee, että luokassa on usein rauhallista. Noin puolet uskaltaa sanoa luokassa oman mielipiteensä. 61 % lapsista keskustelee usein vanhempien kanssa koulupäivästä.

Yläkoulun 8. ja 9. luokkalaisista noin puolet keskustelee usein koulupäivästä vanhempien kanssa. 40 % kokee sosiaalista ahdistuneisuutta ja 19 % on kiusattu nimittelemällä, puhumalla pahaa tai nolaamalla. 25 % nuorista on kokenut seksuaalista ahdistelua.

Lukion I ja II luokkalaisista 43 % kokee sosiaalista ahdistuneisuutta. 33 % nuorista on ollut huolissaan mielialastaan 12 kk aikana ja noin viidenneksellä on ollut vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu. Päihteiden osalta nousi erilaiset tupakkatuotteet, joita lukiolaisista käyttää 16 %.

Kaiken ikäisten vastaajien osalta nousi netin käyttö, jota lapset ja nuoret käyttävät enemmän kuin haluaisivat.

Tavoite: Yhdessä

2 Aikuiset

2.1 Maakunnallinen kärkiteema Sutjakka

Kuntaliiton hyvinvointi-indikaattorin arvo oli vuonna 2023 Savitaipaleella yhteensä 98. Koko Suomen keskiarvo on 100. Arvo muodostuu elintason pisteluvusta 107, yhteisyyssuhteiden pisteistä 101 ja itsensä toteuttamisen pisteluvusta 88.

Hyvinvointi-indikaattori koostuu alla olevista osa-alueista.

Having/ Elintaso = 107 • Veronalaiset tulot • Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksista asuneet henkilöt • Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat % • Sairastavuusindeksi, ikävakioitu • Ahtaasti asuvat % • Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 -24-vuotiaat %	Loving/Yhteisyyssuhteet= 101 • Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit • Erikoissairaanhoidon psykiatrian avokäynnit • Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen liittyneet rikokset • Yhden hengen asuntokuntien osuus kaikista asutokunnista	Being/Itsensä toteuttaminen = 88 • Äänestysaktiivisuus • Pitkäaikaistyöttömät % • Kirjastolainauksien kokonaismäärä
--	--	--

Aikuisten tavoitteeksi on nostettu liikunnallinen elämäntapa kaikenikäisenä sekä Yhdessä, jolla aikuisten osalta tarkoitetaan osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamista. Liikunta vahvistaa fyysistä ja henkistä terveyttä, tukee osallisuutta ja aktiivisuutta elämässä ja mahdollisesti myös yhteisöllisyyttä. Liikkumisen mahdollistaminen on asia mihin kunta voi osaltaan vaikuttaa.

Tavoite: Liikunnallinen elämäntapa kaikenikäisenä

Liikkumisohjelma
Liikunta/ Mittari:
toteutuminen

Liikunnan infran ylläpito
Tekniset palvelut/ Mittari:
toteutuminen / kyselyt

Kansalaisopiston ryhmät
Mittari:
kävijämäärät, kyselyt

Järjestöavustukset
Mittari:
Toteutunut €

Tavoite: Yhdessä

Työllistymisen tukemien yksilöllisellä ja valmentavalla lähituella. Mittari: hankkeiden toteutuminen	Kulttuurihyvinvointia kirjaston näyttelyillä, tapahtumilla ja toiminnalla. Mittari: kävijät, lainaukset ja näyttelyt
Selvitetään yhteisöllisen järjestötilan perustamismahdollisuuksia. Tekniset palvelut Mittari: toteutuminen	Tavoitteena luoda entistä viihtyisämpiä kokoontumispaikkoja mm. torille ja kehittää edelleen Olkkolan puiston aluetta. Tekniset palvelut Mittari: toteutuminen

3 Ikääntyneet

3.1 Maakunnallinen kärkiteema Ikäystävällisyys

Yllä esitetyt aikuisiin liittyvät tavoitteet koskevat myös ikääntyneitä. Tässä lisäksi Ikäystävällisyyteen liittyvät toimenpiteet. Kunnan oma tavoite Yhdessä toteutuu myös ikääntyneiden osalta.

Kaatumisehkäisy ja yksinäisyyden vähentäminen Kansalaisopiston Kaatumisen ehkäisy ryhmät Mittari: toteutuminen	Yksinäisyyden ja vajaaravitsemuksen ehkäisy Olemme mukana hankkeessa, jonka tavoitteena on aloittaa päivätoiminta ja yhteisruokailu Savitaipaleella. Mittari: toteutuminen	Yksinäisyyden vähentäminen Tiaisen polun (Pinkin viivan) ylläpito Mittari: toteutuminen
---	---	--